

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716201697
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8716201697.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej, v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom v Piešťanoch, na ul. Teplickej č. 7434/147, právne zastúpeného Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Justičnej č. 9 proti žalovanej Š. E., Y. XX.X.XXXX, E. G. I. Y. M.. V.. C. Č.. XXXX/XX, o povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 13Ro 73/2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 26.4.2018 č.k. 18C 27/2016-95 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 13Ro 73/2013. Zároveň nariadil odklad vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu Poprad zo dňa 7.2.2013 č.k. 13Ro 73/2013-22 a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že platobným rozkazom Okresného súdu Poprad zo dňa 7.2.2013 č.k. 13Ro 73/2013-22 bolo žalovanej uložené zaplatiť žalobcovi sumu 1.585,27 eur, trovy konania vo výške 95 eur pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku a trovy právneho zastúpenia vo výške 190,03 eur do 15 dní od doručenia platobného rozkazu. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 3.4.2013. Obnovy konania sa žalovaná domáhala s odôvodnením, že úver jej bol poskytnutý na základe zmluvy o úvere a mal byť bezúročný a bez poplatkov. Nárok uplatnený žalovanou sa považoval za dôvodný a opodstatnený, keďže pre začiatok plynutia lehoty na podanie návrhu podľa ust. § 230 ods. 1 O.s.p. v čase podania návrhu je dôležité, kedy sa žalovaná dozvedela o dôvode obnovy konania a nie je podstatné, kedy sa o dôvode obnovy dozvedieť mohla. Žalovaná sa o dôvode obnovy konania dozvedela dňa 23.11.2015, keď oslovila Združenie na ochranu práv spotrebiteľa a žaloba bola podaná dňa 22.2.2016. Trojmesačná lehota na podanie takéhoto návrhu bola teda dodržaná. Podaním žaloby nedochádza k spochybneniu právnej istoty a zásady res iudicata, nakoľko takáto žaloba v rámci opravných prostriedkov slúži na zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov strán, aby boli preskúmané, prípadne aj zrušené právoplatné rozhodnutia súdov. Samotná skutočnosť objavenia sa pochybností o kvalite spotrebiteľskej zmluvy vyvoláva pochybnosť, či nejde o neprijateľné zmluvné podmienky a priemerný spotrebiteľ nemá vedomosť o tom, že dochádza zo strany dodávateľa k porušeniu spotrebiteľských práv cez neprijateľné zmluvné podmienky a nepodanie odporu proti platobnému rozkazu je vzorovým príkladom konania spotrebiteľa, ktorý nedokáže posúdiť nekalé praktiky v zmluvách a neprijateľné zmluvné podmienky a teda v čase podania návrhu na obnovu konania existovali zákonné podmienky na povolenie obnovy konania v zmysle ust. § 228 ods. 1 písm. a/ a e/ O.s.p. vzhľadom na početnú judikatúru odvolacieho súdu. Nečinnosť spotrebiteľa nemôže byť považovaná za konkludentný súhlas, ale je len prejavom jeho rezignácie a neinformovanosti ako

spotrebiteľa, a teda dostatočným spôsobom bola preukázaná dôvodnosť a včasnosť podaného návrhu na obnovu konania. Súd prvej inštancie preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba na obnovu konania bola odmietnutá v zmysle ust. § 413 ods. 1 písm. a/ CSP, alebo aby žaloba na obnovu konania bola zamietnutá v súlade s ust. § 414 CSP. Ako dôvod uviedol, že obnova konania je v zmysle ust. § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. prípustná vtedy, ak existujú skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré strana bez svojej viny nemohla uplatniť v pôvodnom konaní za súčasného splnenia predpokladu, že jej môžu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Podľa odôvodnenia rozhodnutia skutočnosť objavenia pochybnosti o kvalite spotrebiteľskej zmluvy vyvoláva pochybnosť, či nejde o neprijateľné zmluvné podmienky. Takýto záver je neakceptovateľný a odporuje základným princípom výrokovvej logiky. Nie je predsa možné považovať pochybnosť za skutočnosť. Ak mal súd prvej inštancie pochybnosť o tom, či predmetná zmluva v spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, bol v prvom rade povinný skúmať ich existenciu. Pokiaľ ide o splnenie druhej podmienky, za predpokladu, ak by zmluva o spotrebiteľskom úvere neprijateľné zmluvné podmienky obsahovala, bolo povinnosťou prvoinštančného súdu posúdiť, či by zaoberanie sa nimi v obnovenom konaní mohlo žalovanej privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, obsahuje všetky obligatórne náležitosti v súlade so zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo judikoval súd prvej inštancie vydaním platobného rozkazu. Súd je totiž povinný ex officio skúmať zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve. V prípade, ak by predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, resp. ak by neobsahovala všetky obligatórne náležitosti v súlade so zákonom, konajúci súd by platobný rozkaz nevydal. Dôvody obnovy konania v zmysle ust. § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. teda nie sú dané.

4. V zmysle ust. § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p. obnova konania je prípustná vtedy, ak právoplatné rozhodnutie je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev. Súd prvej inštancie neprijal záver o rozpore právoplatného rozhodnutia s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev, resp. takýto záver z rozhodnutia nevyplýva. Ak by sa aj preukázalo, že predmetné právoplatné vnútroštátne rozhodnutie je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev, nie je to dôvodom na povolenie obnovy konania aj preto, lebo povolenie obnovy konania je v rozpore so zásadou res iudicata.

5. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovanej, podľa ktorého o dôvode obnovy konania sa dozvedela až po tom, ako navštívila Združenie na ochranu práv spotrebiteľa, toto je účelové. Takéto tvrdenie nemôže byť dostatočným dôkazom o skutočnosti, či bola dodržaná subjektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania. Žalovaná nepreukázala dodržanie subjektívnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania, to znamená, že neuniesla dôkazné bremeno, ktoré je na jej strane. Navyše, súd prvej inštancie nedostatočne skúmal skutočnosť, či bola dodržaná subjektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania. Jeho rozhodnutie je tak nepreskúmateľné a arbitrárne. Rozhodnutie nezodpovedá požiadavkám na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

6. Žalovaná navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

7. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

8. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v celom rozsahu odkazuje.

9. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, žalovaná obnovu konania odôvodnila ust. § 228 ods. 1 písm. a/ a e/ O.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev.

10. Žalovaná v rámci prebiehajúceho konania poukázala na to, že pri vydávaní platobného rozkazu sa postupovalo v rozpore s právnou úpravou Slovenskej republiky, ako aj s judikatúrou Súdneho dvora. Uviedla aj z akých dôvodov považuje poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov a uviedla aj príklady podmienok ňou považovaných za neprijateľné. Žalovaná teda jednoznačne konkretizovala, ktoré podmienky obsiahnuté v zmluve považuje za neprijateľné.

11. V prejednávanej veci platobný rozkaz zo dňa 7.2.2013 č.k. 13Ro 73/2013-22 nevydal sudca, ale vyšší súdny úradník. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňom 3.4.2013. To, že žalovaná ako spotrebiteľka nepodala odpor proti platobnému rozkazu, je typickým príkladom konania spotrebiteľa, keď priemerný spotrebiteľ nedokáže posúdiť neprijateľné zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky v zmluvách, ktoré sú právnym základom uplatňovaného nároku a nedokáže využiť procesné inštitúty na svoju obranu. Nečinnosť spotrebiteľa nemôže byť v takomto prípade považovaná za konkludentný súhlas, ale je prejavom len rezignácie neinformovaného spotrebiteľa, ktorý nevie o neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré napriek ich absolútnej neplatnosti dodávateľ uplatňuje.

12. Súdny dvor Európskej únie v spojených prípadoch C-240/98 až C-244/98 okrem iného konštatoval, že existuje reálne riziko, že spotrebiteľ v súdnom konaní kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu.

13. Ešte významnejší z hľadiska posúdenia dôvodnosti povolenia obnovy konania je rozsudok Súdneho dvora z 20.9.2018, vydaný vo veci C-448/17. V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 v nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu a na druhej strane stanovuje 15-dňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený za predpokladu, že takéto ex offo preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.

14. V dôsledku toho okolnosť, že vnútroštátna právna úprava priznáva právomoc v oblasti vydávania platobných rozkazov súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, nemôže ohroziť zachovanie potrebného účinku smernice č. 93/13, pokiaľ je preskúmanie neprítomnosti nekalých podmienok v dotknutej zmluve sudcom stanovené v štádiu výkonu platobného rozkazu alebo v prípade odporu proti platobnému rozkazu.

15. Ako bolo pritom pripomenuté v bode 46 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-448/17, existencia takéhoto preskúmania jedine v štádiu odporu môže viesť k zachovaniu potrebného účinku smernice č. 93/13 len vtedy, ak spotrebiteľia nie sú odrádzaní od podania takéhoto odporu. V prejednávanej veci vnútroštátna právna úprava stanovuje iba 15-dňovú lehotu, počas ktorej môže spotrebiteľ podať odpor proti platobnému rozkazu a okrem toho vyžaduje, aby spotrebiteľ svoj odpor vecne odôvodnil. V dôsledku toho pri takejto právnej úprave existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ nepodá odpor a že súd následne nebude môcť uskutočniť ex offo preskúmanie neprítomnosti nekalých podmienok v dotknutej zmluve.

16. S prihliadnutím na vyššie uvedené návrh na obnovu konania je v predmetnom spore prípustným a vhodným prostriedkom, ktorým možno napraviť stav, kedy pri rozhodovaní o návrhu na vydanie platobného rozkazu nebol naplnený cieľ uvedený v čl. 6 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS.

17. Pre posúdenie momentu začatia plynutia subjektívnej trojmesačnej lehoty na podanie žaloby o obnovu konania je rozhodujúci moment, kedy sa ten, kto navrhuje obnovu konania, dozvedel o dôvode obnovy. Žalovaná logicky nemohla uplatniť dôvod obnovy skôr, ako sa o ňom dozvedela. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná sa o dôvode obnovy konania dozvedela od Združenia na ochranu práv spotrebiteľa dňa 23.11.2015. Konanie vo veci obnovy konania sa začalo dňa 22.2.2016, teda v rámci plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Ak by sa vychádzalo nie zo skutočnej, ale predpokladanej vedomosti, išlo by bez akýchkoľvek pochybností o nespravodlivý proces.

18. Povinnosťou všetkých súdov pri aplikácii spotrebiteľských predpisov je vytvárať a vylúčiť z bežného života ľudí všetky neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života. Je povinnosťou súdu postarať sa o to, aby spotrebiteľov neprijateľné klauzuly v zmluvách nezaväzovali, najmä ak sa títo ťažko orientujú nielen v zmluvách, v neprijateľných zmluvných podmienkach, ale aj v existujúcej judikatúre. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka priebežného sledovania činnosti Súdneho dvora Európskej únie a požiadavka znalostí jeho rozhodnutí. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti nemôže byť na ujmu. Okrem toho nie všetky rozsudky Súdneho dvora sú preložené do slovenského jazyka.

19. Pokiaľ ide o ust. § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p., ktorému v súčasnosti zodpovedá ust. § 397 písm. e/ CSP, toto je potrebné vykladať tak, že tento dôvod obnovy sa neuplatňuje len na takú právnu vec, s ktorou rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vecne alebo personálne súvisí, resp. vydanom v konaní o obnovu ktorého sa strana domáha. Už len samotný fakt, že prejudiciálna otázka sa Súdnemu dvoru Európskej únie predkladá ešte pred právoplatným skončením vnútroštátneho súdneho konania vylučuje

výklad, že by sa malo jednať o rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vydané v konkrétnej veci. Bolo by to napokon v rozpore s politikou Európskej únie, ktorej cieľom je lojalnosť k princípom a inštitúciám Európskej únie. Závery vyslovené Súdnym dvorom Európskej únie dopadajú nielen na konkrétnu vec, ale na všetky obdobné prípady a všetky členské štáty.

20. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

21. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).